

1 Promemorians innehåll

Vid Europeiska rådets möte den 21–22 juni 2007 enades stats- och regeringscheferna om hur ett nytt fördrag skulle se ut. Enighet nåddes om att reformerna från det konstitutionella fördraget skulle bevaras och inlemmas i det nuvarande EU-fördraget och EG-fördraget, samtidigt som innehållet på ett antal preciserade punkter skulle justeras. Europeiska rådet beslutade att sammankalla en regeringskonferens för att förverkliga överenskommelsen. Regeringskonferensen sammankallades formellt den 23 juli 2007. Konferensen avslutades med undertecknandet av Lissabonfördraget om ändring av fördraget om Europeiska unionen och fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen (Lissabonfördraget) i Lissabon den 13 december 2007. Lissabonfördraget träder ikraft den 1 januari 2009 förutsatt att samtliga medlemsländer då har ratificerat fördraget.

För att Sverige ska kunna ratificera Lissabonfördraget måste ändringar göras i lagen (1994:1500) med anledning av Sveriges anslutning till Europeiska unionen (anslutningslagen). I *avsnitt 2* finns ett författningsförslag.

I *avsnitt 3* redovisas tillkomsten av Lissabonfördraget. En beskrivning ges bl.a. av förberedelserna inför regeringskonferensen, regeringskonferensen i sig och de frågor Sverige prioriterade där samt den dialog som förevarit med riksdagen.

I *avsnitt 4* görs en beskrivning av Lissabonfördragets struktur och huvudsakliga innehåll.

Avsnitt 5 behandlar Sveriges tillträde till Lissabonfördraget.

I *avsnitt 6* redovisas de konstitutionella förutsättningarna för Sveriges tillträde till Lissabonfördraget. I avsnittet redovisas översiktligt de bestämmelser som är nya i förhållande till de nuvarande fördragen samt de konstitutionella övervägandena. Avsnittet innehåller bl.a. redovisning av i vilken utsträckning Lissabonfördraget förutsätter överlåtelse av beslutanderätt.

Avsnitt 7 innehåller en redogörelse för ändringarna i anslutningslagen.

Avsnitt 8 innehåller grundläggande bestämmelser om uppbyggande av unionen, unionens värden och mål.

I *avsnitt 9* redogörs för förbindelserna mellan unionen och medlemsstaterna.

Avsnitt 10 behandlar unionen som juridisk person.

I *avsnitt 11* behandlas grundläggande rättigheter som bl.a. innefattar att unionen ska erkänna de rättigheter, friheter och principer som fastställs i Europiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna som blir rättsligt bindande genom Lissabonfördraget och att unionen ska ansluta sig till Europakonventionen.

Avsnitt 12 innehåller en beskrivning av de olika befogenheter som tilldelas unionen genom Lissabonfördraget och som står i huvudsaklig överensstämmelse med hittillsvarande ordning. På vissa områden kommer unionen att tilldelas exklusiv eller delad befogenhet medan unionen på andra områden endast tilldelas en stödjande, samordnande eller kompletterande uppgift.

I *avsnitt 13* behandlas unionens institutioner och organ. I avsnittet redogörs bl.a. närmare för de förändringar som Lissabonfördraget innebär för Europaparlamentet, Europeiska rådet, rådet, Europeiska kommissionen, unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik (ny post) samt Europeiska unionens domstol.

I *avsnitt 14* beskrivs de nationella parlamentens roll och deras ökande inflytande, framför allt genom att de ska göra en subsidiaritetskontroll av unionens utkast till lagstiftningsakter.

I *avsnitt 15* ges en redovisning av unionens utövande av sina befogenheter som bl.a. innefattar en beskrivning av de nya

lagstiftningsprocedurerna (det ordinarie lagstiftningsförfarandet och särskilda lagstiftningsförfaranden) som introduceras genom Lissabonfördraget.

I *avsnitt 16* beskrivs bestämmelserna om unionens demokratiska principer innefattande bl.a. en beskrivning av principerna om demokratisk jämlikhet, representativ demokrati samt deltagandedemokrati.

I *avsnitt 17* behandlas finansiella bestämmelser där det bl.a. ges en beskrivning av den beslutsprocedur för unionens budget som ska gälla enligt Lissabonfördraget.

I *avsnitt 18* ges en beskrivning av Lissabonfördragets bestämmelser rörande unionen och dess närmaste omvärld.

I *avsnitt 19* redovisas bl.a. fördragets bestämmelser om villkor för medlemskap och förfaranden för anslutning till unionen. Här redovisas också den nyinförda bestämmelsen om frivilligt utträde ur unionen.

I *avsnitt 20* redovisas vissa allmänna bestämmelser som ska beaktas i hela unionens verksamhet, tjänster av allmänt ekonomiskt intresse, öppenhet, skydd för personuppgifter och kyrkors och konfessionslösa organisationers ställning.

I *avsnitt 21* redovisas bestämmelser om icke-diskriminering och unionsmedborgarskap.

I *avsnitt 22* redovisas Lissabonfördragets bestämmelser om unionens interna åtgärder. Här beskrivs bestämmelser som direkt berör unionens olika politikområden. Förändringar av unionens befogenheter görs framför allt när det gäller rättsliga och inrikes frågor.

I *avsnitt 23* redovisas bestämmelser som har att göra med associering av utomeuropeiska länder och territorier.

I *avsnitt 24* ges en beskrivning av unionens yttre åtgärder. I avsnittet ingår en beskrivning av bestämmelserna om den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken (inklusive den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken), den gemensamma handelspolitiken, samarbetet med tredjeland och humanitärt bistånd, restriktiva åtgärder, internationella avtal,

unionens förbindelser med internationella organisationer och tredjeland och unionens delegationer samt solidaritetsklausulen.

I *avsnitt 25* redovisas vissa allmänna bestämmelser och slutbestämmelser som bl.a. innefattar ratificering och ikraftträdande av Lissabonfördraget.

I det sista avsnittet, *avsnitt 26*, kommenteras den författningsändring som krävs för att Sverige ska kunna tillträda Lissabonfördraget.

Lissabonfördraget i svensk text finns som *bilaga 1*. De protokoll och den bilaga som regeringskonferensen beslutade finns som *bilaga 2*. Slutakten med förklaringar finns som *bilaga 3*. De återstående bilagorna innehåller förteckningar över artiklar i EUF-fördraget där det ordinarie lagstiftningsförfarandet (*bilaga 4*) respektive särskilda lagstiftningsförfaranden (*bilaga 5*) ska tillämpas, förteckning över artiklar i EU-fördraget och EUF-fördraget där beslutsfattande med enhällighet i rådet ska tillämpas (*bilaga 6*) samt EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna (*bilaga 7*).